ANY X PALAMÓS, NOVEMBRE DE 1923 NÚM. 120

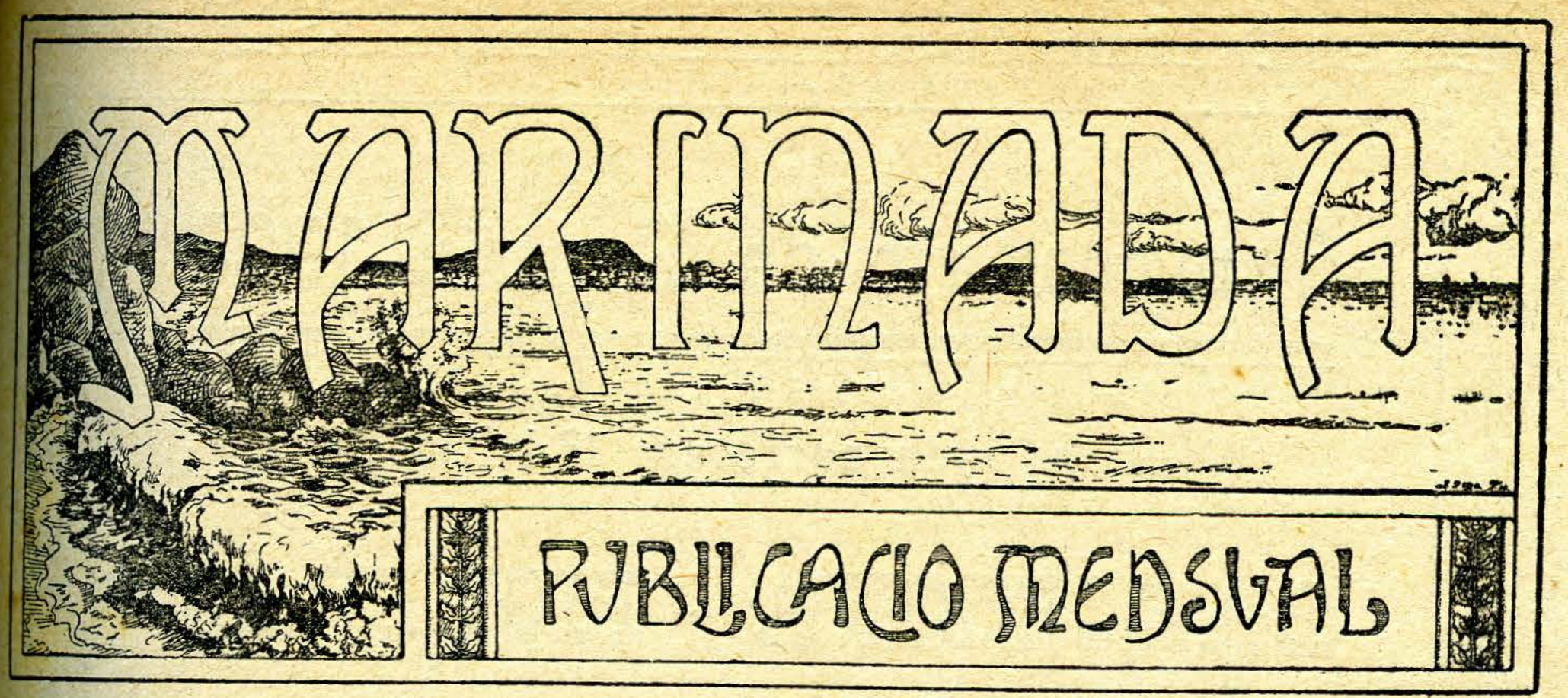

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 4'50 pessetes l'any; Estranger 5 pessetes.

Banc Urquijo Català

DELEGACIO DE PALAMOS

Tota mena d'operacions

de Banca i Borsa

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Campeonato de España 1923

(Fondo en carretera 134 Kms.)

BARCELONA - FIGUERAS

RECORRIDO EFECTUADO CON BICICLETA PRECINTADA SIN EXPERIMENTAR AVERIA ALGUNA

1.º J. JANER Sobre

Ciclo "Sanromá"

Pneus Hutchinson Llantas Kundtz

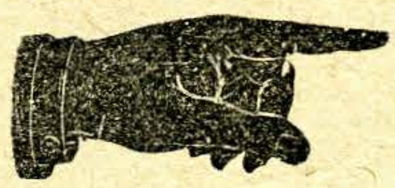

Solicite catálogo de Sports

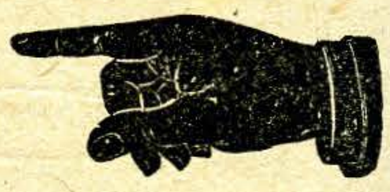

A. Sanromá

Balmes, 62

Teléfono, 1445 A.

BARCELONA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Aliments per a Règim Diètic i Diabètic, de la casa **MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça)** i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades en el Convent de LA TRAPA pels RR. PP. CISTERNENSES.

DIPOSITARIS EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. BARCELONA

H. IBÉRICA DEL PADRE

HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEP ROCA**

Comte Assalt, 11 i Lancàster, 2 **BARCELONA**

Se parla francès. — Espaioses habitacions. — Timbres i llum elèctrica. — Servei esmerat. — Casa fundada en 1849.

S'avisa als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les estacions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaran a l'establiment, si és que ho sol·licita, com també el tramvia que porta la creu roja, que els deixa davant el carrer Conde del Asalto.

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATÁ

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

"Del Amor"

D' exquisit aroma, agradable paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

"Del Amor"

Molt recomanat per varies eminències mèdiques. Priva totes les malalties infeccioses i de l'estòmac.

:::: ROM ::::
«PEPITA»

:: VERMOUT ::
«ESPAÑOL»

:: CONYAC ::
«PEPITA»

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

ALFOMBRES

TAPICERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeres

Plaça St. Jaume
TELÈFONO 190 A

BARCELONA

: : Call, 21 : :
St. Honorat, 1 i 3

IMPORTACIÓ DIRECTA DE TAPIÇOS
DE SMIRNA I PERSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS
A MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

ANY X PALAMÓS, NOVEMBRE DE 1923 NÚM. 210

Dejuni de música

Qui retregui massa la centralització de Barcelona restarà perplexe amb el moviment expansiu de música que realitza amb mai prou lloat esforç l'Associació Musical d'aquella ciutat.

Ja no hi ha vila de fesomia espiritual que no l'hagi acollida com a un protector. Periòdicament, van a aqueixes poblacions ben aventurades cèlebres artistes interpretadors de música immortal. I dins la grisor de la vida humil, s'espargeix la flaire de la gran ciutat.

Son dies feliços els qui passen eixos pobles. La felicitat pot arribar a ésser doble de l'experimentada pels habitants d'una gran urb. Aquestos, en majoria, van al concert, tremolant encara de la febrosa trepidació dels afers; en canvi els de poble hi acuden amb un repòs d'ànima que poden haver encara endolcit la visió d'una serralada immensa, el trepig dels caminois enherbats o la contemplació de la mar amb ses remors sinfòniques.

En les simfonies els genials artistes sempre hi han abocat les majors riqueses de llur inspiració; i, com més inspirada la música immortal, més viu porta el segell de religió, de somnis d'infinit, d'ideals cèlics. Quina es l'ànima que no s'estremeix en sentin l'*Himne d'alegria* de la novena de Beethoven o les glorificacions en el Parsifal de Wagner?

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Aqueixes emocions estètiques fan l'home nou. No pot concebre's una civilització sense música. Sentint música inspirada, la humanitat es divinitza.

Doneu una generació a qui no plagui la música o que de la música sols agraden cuplets i *tangos*, i ja pot fer-se d'antuvi el seu judici anímic. En nostre terra, breçol de la sardana, prova de seriesa artística, hi ha amor i aptitud per iniciar-se al gaudi i coneixement de la música d'alta volada.

I bé, si Palamós vol passar com a població de renom espiritual, per què no s'ajunta amb les poblacions veïnes i no arriba a fer un nucli de devots que permeti adherir-se al moviment cultural de l'Associació de Música de Barcelona?

Tenir diners és cosa que plau a tothom, emperò, la gasivaria, l'*avara poverta* és una tara de la nostra raça, que no sols danya les ànimes en el sentit de materialitzar-les sinó que alhora, les lliga a una rutina enervadora, a una grisor aplanant, que és justament el que nosaltres voldriem destruir, i a destruir-ho tendeixen tots els nostres esforços.

Les audicions de música selecta, iniciarien els nostres conveïns a la gustació de l'art veritable, i la millora espiritual vindria inconscientment.

Tant que en nostra comarca, per circunstàncies del negoci, s'acostumen les mirades a veure la vida europea, hauran vist la devoció amb que escolten els bons concerts els refinats europeus. Voldriem aquí vida consemblant.

De les tres amors

Primera Amor pletòric de frisança
que puny vers l'ídol nostre, benamat.
La Verge ens guarda el cor i és l'esperança
del bès nonat, esqueix d'eternitat.

Segona Amor espellucat d'ardença,
el foc s'abriva com pebeter encès.
Muller se'ns dóna ja sens defallença,
glòria del món, dariem per un bès!

Tercera Amor, maternitat florida,
ara neguit no puny com en festeig.
Veiem blegar-se l'arbre de la vida,
i el fill s'emporta el bès per son bateig.

SIXT VILA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

El princep dels quatre vents

Rondalla per a infants

I

Vivia, en un petit llogaret de la costa empordanesa, una família de pescadors ben poc numerosa, puix es componia del marit, la muller i un nen d'uns vuit a nou anys.

Havitaven un petit casalot de mala mort fumat per dintre i ple de nafres i pegats per fora. Sa muller tenia molt mal gènit: era remolera, de mals sentiments i extremadament egoista. El marit, en canvi, es distingia per la seva bondat i mansuetud i també per una manca absoluta de caràcter,la qual cosa feia que la seva dona manés i disposés en tot i per tot a casa seva ço que deixava una mica mal parada l'autoritat del bon mariner com a cap de casa. Pel demés, era un carràs de treball. Des de l'auba fins molt enllà de la nit, mentres la mar fos mansoia, no parava un sol moment, anant d'ací d'allà amb la seva petita embarcació, calant i llevant els seus ormeigs de pesca mercès a la qual cosa podia assaborir ell i els seus aquell mos de pa guanyat amb la suor del front.

El noi era un bon minyonàs, escoterit i intel·ligent. La seva gran il·lusió era seguir a son pare en aquelles excursions per mar amb la petita embarcació i presenciar totes les operacions de la pesca; mes, no ho havia conseguit mai més que a mitjes, car el seu pare,considerant-lo encara massa petit per a exposar-lo a certs perills ni ensinistrar-lo en certes feines, es negava bondadosament a complaure'l quan era requerit pel noi a que el deixés embarcar amb ell, preferint que es quedés en terra al costat de sa marastre.

Aquesta, per desgràcia, no portava al fill del séu espòs tot el carinyo que li devia com a segona mare que li era, així que la pobre criatura no trobava a casa seva, fora el seu pare, cap alicient que li fes agradable la vida dintre aquelles quatre parets. El motiu pel qual no sentia la marastra per aquell noiet tot l'afecte degut, ¡o crec que era perque molt en breu li arribaria un fill propi el qual anticipadament absorbia en la futura mare totes les seves atencions i volers, i aquest interès a l'avenç envers la sang de sa propia sang, resultava, naturament, en greu perjudici per al pobre orfanet.

II

Ja feia dies que el bon mariner estava neguitós: malgrat la seva acostumada activitat desplegada intel·ligentment per a traure'n el millor profit, havien resultat endebades, enterament infructuosos els seus esforços.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Com sempre, sortia a la mar molt abans de pintar-se en l'horitzó les primeres tintes rosades, passant-se pacientment hores i hores provant amb tots els aparells de pesca de què disposava i apel·lant a tots els recursos fills d'una llarga experiència i un estudi constant en les coses del seu ofici; mes, temps perdut! La lluna havia succeït hores ha al sol, quan nostre bon mariner retornava a sa pobre llar enterament «marso», abrigat d'una ombra de tristesa que anava espesseint-se cada dia en vista de la seva dissort continuada.

La seva muller, devenia a voltes insoportable, amb les seves paraules de mordent ironia quan no eren de fibladora menaça. Tot era trobar-lo inepte, enterament incapaç per a guanyar el pa d'una família; devia passar-se el temps ajassat a l'ombra de quiscuna cala amagada de la costa, mentres els altres li robaven els llocs on podia obtenir-se una bona pesquera; dies ha que li notava un refredament, una manca de voluntat per a complir amb els deures de quefe de família; allò no podia seguir d'aquella manera; ella se n'aniria sola, *deixant-los* (el pobre nen innoscent també) que se les compongues-sin tots sols; sempre en tindria de feina per a poguer mantenir-se ella i aquell fillet del seu cor que duia encara a les entranyes....

—Ets un vago, sí; un esquena-dret que no estimes a ningú, ni a la teva pobra dona ni tampoc al fillet que està per vindre... I dugues llàgrimes fingides gotejaven dels seus ulls, regalimant per les dures faccions de la seva cara endemoniada.

—Esposa meva—s'atrevia a contestar a voltes el pobre mariner amb una timidesa impròpia d'un home qui es veu tan terriblement acusat,—et juru que les teves recriminacions són injustes. Sempre so fet i segueixo fent encara, tot el que puc per a portar el pa a casa nostra. Déu que ens veu i jutja i a qui res podem amagar, sap que no menteixo en ço que dic. Creu que no ha pas sigut per manca d'esforç si no he portat un sol peix per a dur al mercat fa quatre o cinc dies; jo més que tu, estranyo el que m'està succeint a mi sol precisament. Ah, bona muller!, sigues raonable una vegada a la vida per mor de Déu, que prou pena tinc amb tanta dissort com cau demunt les meves espatlles.

Mes, aquella dona era inflexible; per res del mon no hauria cedit ni un pam de terreny a la seva víctima. I el pobre mariner, cada vegada més mancat de voluntat per a fer emmudir aquella llengua verinosa, s'aconhortava besant a son fill, a qui estimava amb tota la força del seu cor, i el qual corresponia també amb una sincera i pregona afecció. Aquests petons, emperò, procurava de no fer-los gaire a presència de la muller, car (tan covarda era aquella ànima) temia provocar amb això una nova tempestat de la seva dona.

A. Gallart

(Seguirà)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Saviesa

I

Si el pensament encara tresca.
per fer bon pas ja em cal bastó.
Adéu la jovenesa fresca
de la balada i la cançó!

M'acompanyava de vosaltres
per oblidar-me de l'adéu.
¡Ai, fals amor, cor amb els altres,
deixeu-me el cor que el vull ben meu!

Desig florit, dansa a la plaça,
ressò que deixa el comiat.
Quan ja sóu lluny, un àngel passa
dins el silenci que heu deixat.

Sense dir res, que res no mori,
porto el respecte de la nit:
Joc d'ales, seny contra desori;
plec d'ales, l'ordre compartit.

L'ànima, lassa de follies,
guarda per ella el seu secret.
Cap dels amics, guaites dels dies,
no li en podria fer retret.

Perquè tot just para la dansa
i ja fan marxa vida amunt.
Jo en mon atur omplo l'estança
que el meu repòs em deixa al punt.

No conto penes ni tristeses,
ni parlo sol com un orat.
Les llums del cel són ben enceses,
i és un respir la soletat.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Fins ara el cor manava:—Estima!
ara obeeix tan dolçament,
que el greu reclam només s'anima
d'éssê estimat; i està content.

Mà que no estreny, no es torna balba.
Tot m'és inici i tot m'és fi.
Entre la nit i el dia, l'alba,
rosa i argent, m'adorm així:

«Al meu voltant no alcessiu gresca;
«no em cal balada ni cançó.
«El rossinyol que pren la fresca,
«enyora Déu Nostre Senyô».

II

Això, no obstant, encar perdura
l'obscur delit de no dir prou.
Promet el dia una aventura
i aquest misteri és el què em mou.

Dormia poc i ja la crida
del son mateix m'ha desvetllat;
l'aire que anima l'herba humida
i desembadaleix el prat.

El joc del cos obliga l'aire
a les pujades dels camins;
el pas deixat i el fet, trescaire,
els van assenyalant els pins.

Jo vaig amunt i el peu trasbalsa
i escorra els rocs. El moviment
arriba als caires, sense falsa
por d'altituds ni estimbament.

Aquí el salt d'aigua, aquí la dolça
vena d'oblit d'un degotall;
allà on no arriba el peu, la molsa
promet frescors cingles avall.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Tràfec a l'ànima dilecte:
com si em sotgessin, jo, tot sol,
fent testa i cos un angle recte,
espero igual que el cabirol,

Qui fos com ell que, de tan àgil.
enganya l'ull de l'enemic!
A dalt de tot, em sento fràgil
i tremolós del meu fatic;

home només, qui us parlaria
perquè el silenci és massa gran,
i cal un xic de melangia
per ben anar-lo acompanyant.

III

No fou sinó el mig son de l'alba
que embriagava el seny i el cor;
la tendra llum d'argent i malva
ja té una veu que no vol chor.

La llunyania prou ben feta
amb límit d'arbres. El passeig,
com per la costa, amb rambla neta
hi és discret al llarg oreig.

Sentir a prop l'ombra sonora
d'aquest paisatge, i cloure els ulls!
La vida quan l'engany no plora
té aquest redós sense aldarulls.

I de l'un arbre a l'altre passa
com un sospir que va dient:
—Pots desitjar que no fos massa;
desig que sigui un pensament.—

Es aleshores que el sol daura
les altes fulles de l'arbrat,
i lliures de plaure o desplaure,
diem:—oh, dona! t'he pensat.—

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

El nostre esguard, com de qui estima,
no cal que miri fit a fit;
una més fina llum anima
la visió de l'esperit.

I el pensament se'ns habitua
a l'aparent vulgaritat
d'aquestes coses. Forma nua
d'interior tranquil·litat.

Deixeu-me el gust d'aquest paisatge
que em torna el meu desig primer,
quan cada idea, sense ultratge
era carícia també.

IV

Això, no obstant, revé le fúria
dels meus instints que he castigat.
Minuts de calma, abans: L'injúria
de tot, per tot el què he callat.

I de seguida la ventada
súbita, hostil, sense perdó;
un cop només d'una vegada,
sec, ràpit i doblegadô,

que l'arbre mou, vessant, la copa,
com si en buidés l'eixutament,
i fos possible que fos xopa
de set guardada per turment.

Després, la calma repetida
dins l'estupor de l'imprevist;
la vida, lívida, ferida,
sense combat, per fer més trist.

Ara aquest cel, que s'acostuma,
a la negror sense altra llum
que boires amb fulgors d'escuma
I pols cansada igual que el fum.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Més tard la pluja, dura al rostre,
com el senyal d'un fueteig.
Aigua d'enuig no fores nostra
ni a terra deixes clapoteig

i, rebutjada, fas bombolla
com si el teu càstic fos de foc;
així ma vida no es sadolla
i tots els xàfecs li són poc.

V

No fou sinó la desmasia
del son feliç i massa llarg
que ha desfermat la fantasia
d'imatge fosca i mot amarg.

No en féssiu cas. A cap de taula,
sense sorpresa i sense surt.
sóc pacient de la paraula
i a viure honest faig parlar curt.

Mots mesurats salven la intriga;
cal no dir mai: vull ni no vull.
Un dolç silenci és el que lliga
febres d'antany i neus d'avui.

LÒPEZ-PICÓ

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Un hereu

Reversió

VII

Era estat tan gojós el bon advocat de l'èxit de sa dominació salvadora, que no sabia avenir-se de veure a son enfront, en Jaume de Boixadors, groc i tremolós, anorreat, vençut.

—Què has fet, fill meu? Per què no venies a demanar-me consell?

—Va ser com una borratxera. Encara ara em sembla un somni. Jo a la ruïna! Jo, que era tan orgullós de mes riqueses! La ruïna! Ah, si el meu pare tornés de l'atre món! Però ja el veuré el meu pare en els ulls del masover.

Les llàgrimes fluïen de sos ulls embotornats.

Com s'esdevé en un dol, el silenci dominà en la família; i, quan els llavis se desclogueren, una correntia de pietat i de franquesa lligà les persones afectes.

Don Vicens i En Ramir, provant de fet la llur bonesa, se prestaven a salvar En Jaume de la deshonra. Deia en Ramir:

—Disposa de tot el meu efectiu i de la meva firma.

—I de tot lo poc que jo tinc, afegia l'advocat.

Aquells oferiments, en eixamplar el cor, avivaren les llàgrimes.

—Per què no vares dir-me la teva desgràcia? Podiem haver fet plegats un negoci per recobrar lo perdut; però sempre vares pecar de retret, com si no fóssim de família.

La venda de la fàbrica de formatges i l'hipoteca de tots els masos de l'Empordà no bastaven a salvaguardar l'honor d'En Jaume. Fou precís un préstec que féu En Ramir cordialment, tal com va oferir-ho.

La vida en el mas o en la vila s'imposava. Tota la família ho donava per segur. Per ço, una aire d'afrosa tempesta va corgelar, quan Alícia, fins llavors mantinguda en dolorós silenci, digué:

—Jo no hi vaig de cap manera.

Son pare de seguida la reprengué:

—Com s'entén?

—Jo no vull viure com un arbre o com un fòssil.

—Tu iràs allà on vagi el teu marit.

—La meva germana ens ofereix estatge a tots, perquè ella pressent la gran pena d'anar a viure a pagès, i jo li accepto molt agraïda.

—L'Adriana es porta indignament, i ni tu ni ella no poseu més els peus a casa.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

—Déu meu!, no siguis aixís!, implorava Donya Victòria,

—Després que l'has arruinat encara l'abandones com a un miserable! No hi crec amb la teva bondat, ja que vols deshonrar el nom del qui t'estima.

Ningú no pogué convéncer Alícia. Ella i la petita Victòria s'instal·laren en el pis magnífic d'En Ramir de Torrelles el mateix jorn en què En Jaume de Boixadors partí vers sa masia.

El propietari no podia acceptar els acataments dels servidors, si la gallarda sobirania s'era aplomada amb totes les horrors de la misèria i la visió de la deshonra.

Nit entrada, ell feia via, a passos lents, com un pelegrí errant. La lluminària de Solelló ratllava d'una llenca blanquinosa la volta del cel. Aquella resplandor li evocava el jorn en què anà devers ella, amb la il·lusió de trobar N'Esperança. A guisa de captaire, avençava en el camí desert i a la vora de les masies dorments. En apropar-se al mas, lladraren els cans. Amb un roc picà a la porta, vora la creu de palma que ell mateix hi havia clavada. Els cans no paraven de lladrar. Va obrir-se el porticó d'una aspitllera, i la veu ronca d'En Feliu cridà:

—Qui és?

—Som jo, Feliu.

—Qui és aquest jo?, afegí el masover malfiat.

—En Jaume de Boixadors.

—Company, neu-se a burlar del vostre pare.

I d'una ravalada tancà el porticó; mes com En Jaume se posés a cridar amb veu molt clara, el dubte se féu en l'esperit del masover. Un fanal il·luminà de sobte, per entre una reixa, la faç del malaurat.

—Verge Santíssima! I si que ho és! Senyoret senyoret!

Tot el casal se posà en commoció. Les portes s'obriren de bat a bat i En Jaume de Boixadors, com el fill pròdig, caigué en braços d'En Feliu a llàgrima solta.

—Estic arruinat! Estic arruinat!

El masover exagerà la sumissió per demostrar que no era destronada la senyoria d'En Jaume, i fou prudent per a no retreure ni ombra dels seus encertats auguris.

—L'enveja! L'enveja! anava exclamant En Jaume.

Tota la família del masover estava pendent de la voluntat de l'amo i senyor per a complimentar-la immediatament. En la trista nit, ningú no aclucà ull.

La pau camperola va calmar la gran dolor; i al bruit de les labors agrícoles a En Jaume li entrà el desfici de treballar,per a guanyar diners i rehabilitar-se.

Quan entre ell i els masovers ja no hi hagué secret de lo passat, anaren

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

apuntant, ara una, ara altra, impressions de la vila nadiua que En Jaume havia abandonada.

—I N'Esperança es va casar, no fa?

—Sí, senyoret, respongué Na Tuies la masovera, amb un metge que se n'emporta tota la feina de Solelló. Nosatros hi estem aconductats. Es una bella persona, que es fa benveure de tothom.

Per atendre un infantó de la masia, el metge fou cridat. En encaixar el marit de N'Esperança i el qui n'era estat festejador, no regnà la fredor, com és de soler en aquests casos. I d'açò ne fou causa el caràcter del metge.

—Li va molt bé aquí en el poble, digué Na Tuies.

—No sap per què?, féu el propi interessat.

—Perquè és un bon metge i molt agradable.

—Els meus competidors em diuen que els guanyo perquè som un xufler.

I, mudant el somriure, en sa boca sempre estargit, en rialla plena i encomanadissa, afegí dirigint-se a En Boixadors:

—Sap per què? Dôs perquè sempre porto a la butxaca un caramel·lo o una avellana o una xufla pels xitxarel·los. Jo, quan trobo una senyora, me llevo el berret ben enlaire; els meus competidors només el palpen el berret al saludar. Jo sempre estic tranquil, encara que senti crits de la dona i plors de la mainada.

En Jaume s'extremí d'emoció.

—Els clients sempre'm veuen rialler; en canvi ells, per dar-se importància, fan el que han vist fer als grans metges; remuguen, reboten la porta, van sempre depressa. I, com que al cap i la fí, tants malalts envien ells al cementiri com jo, jo guanyo en tota la línea.

A excepció del retret de N'Esperança, a En Jaume la conversa del doctor li causava l'efecte sedatiu, que hom experimenta contemplant un cel serè.

—I cregui senyor de Boixadors que ja vol sang-freda i voluntat per a resistir una lluita de metges rurals perquè és pitjor que la de curanders. A la cara molt de companyerisme i molta dignitat titular; però d'amagat seguen l'herba, i fereixen i insulten. Ja ho veu: me diuen xufler.

I com que açò dient, el dolç somrís no desapareixia, tothom reia en el mas i reia En Jaume de Boixadors tant a pler, que de molt de temps no recordava haver-ho fet semblantment.

—Vingui a la botiga de l'apotecari. La de la plaça. L'altre no vol tertúlies. Allí fem la malilla. Allí riem, home. La guerra sorda dels apotecaris també és digne d'estudi. Del demés, lo d'aquest noi no serà res, gràcies a Déu. Demà ja podrà menjar. Senyor de Boixadors... carrer d'Adalt 44, vora la gran casa de V., allí té un bon amic per tot lo que vulgui manar.

I, coneixent que diversions li eren precises al propietari arruinat, puntualitzà son parlament:

—Ja li dic, vingui a cà l'apotecari que riurà de veres.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Altre jorn, veié venir En Jaume tota la familia del metge.

Anaven al mas Fontanera. Tremolant, l'home vençut allargà la mà a sa antiga promesa. Lleu rubor carminà la faç de N'Esperança; més l'emoció fou ràpida, car ella era ben felíç. Reflexava l'alegría sanitosa de l'espòs; era de bellveure en la plenitud i rossor que dóna la maternitat. Tres vailets la voltejaven saltironant.

—Veniu aqui, nois. Miri ja quina collita, senyor de Boixadors: tots bordegassos de la pell d'En Carnestoltes. Si N'Esperança no sabes fer de sastressa, jo no guanyaría per calces. I no ha pas vingut encara a fer la malilla!

No gosava En Jaume comparèixer al poble. I, una vegada hi fou acompanyat pel mateix metge, com si fos un foraster, amb freqüència hi acudí. L'amistat inalterable d'En Pujades oferí delectacions.

Anà a Barcelona dos mesos després que n'era fuit. No havía deixat de cartejar-se amb l'esposa, però de tard en tard i encara lacònicament. Podía esplaiar-se el cor d'aquell home abandonat a sa dolor, mentres la muller se balejava en el luxe emmanllevat? Podía parlar íntimament,quan l'onada de ràbia era sols continguda per la temença de que sa filla patís? La privació de les moixaines de la seva Victòria era un gran martíri. Dalerós de copçar-les, va vestir-se amb son millor vestit; emprengué viatge, i, tintinejant, pujà l'escala majestuosa del gran Casal del Passeig de Gràcia.

El criat, qui eixí a rebre'l, li adreçà un somrís de mofa.

—Hi són?

—Les senyores són de compres. Hi ha la nena.

—Oh, papà, papà!, cridà la petita Victòria, pagant correguda i embranzida perquè son pare l'arborés.

- Estimada!, féu En Jaume plorant.

En una de les butaques de l'esplèndid menjador s'assegué, i en sa falda, com un pardal al puny d'un infantó, s'agitava i frissava la minyoneta gentil.

- Ara ja no hi aniràs més al mas, oi?

--Sí, prenda, sí, allí hi ha feina. Tinc d'esser-hi.

—El mes entrant iré de pensionista a un col·legi molt ric. Ah! Tinc una nina molt grossa.

En Jaume d'amagat, s'eixugava les llàgrimes.

- I aquí estem molt bé, molt més bé que allí on estàvem. Vina, que t'ho ensenyaré.

El tendre infant, prenent la mà de son pare. que de tant en tant besava, el menà a través de cambres sumptuoses. Obrint una porta digué la noia:

—Aquí dormim.

Les cames d'En Boixadors flaquejaren. La vista se li enterbolí. Sa filla l'arrastrava com un viceguet; i, per fí, entrà.

Tota la cambra era impregnada de l'exquisida essència de violes tan coneguda. Figurava en lloc predilecte una imatge del Sagrat Cor davant la

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

qual ell havia resat cada dia. Els mobles de caoba li recordaven les delícies del temps nuvial. Al fons de la cambra hi havia el llit de matrimoni, i al costat, el llitet daurat de la Victòria. Totes aquelles preades coses s'eren salvades, mercés a una protecció vergonyosa.

—«Treballarè de dia i de nit per recobrar les meves riqueses», se digué l'arruinat.

Amb tremolins de veu mormolà:

—Escolta, escolta, i la mamà amb qui va?

—Amb la tia.

Va sentir-se distintament una botzina d'automòbil.

—Ara són aquí, digué joiosa la petita Victòria.

En Jaume s'estintolà a la paret.

Arribaren les dames, esplèndidament arreuades.

—Hi ha el papà, hi ha el papà, cridà la veu infantina.

Alícia l'abraçà com si l'absència fos estada d'un jorn.

—Et quedes alguns dies?, preguntà sèriament.

—Demà tinc d'ésser al mas atra vegada.

Tot ell pudia a bosquina i a terrossa. Les seves mans eren rasposes com les d'un veritable pagès.

Va sopar en Jaume en l'esplèndid menjador, amb la delicia de suau calefacció, amb la mol·licie de tofudes alfombres i coixins, i amb la grandesa de veure's servit el menjar per un criat que vestia millor abillament que ell.

Tots els ornaments de luxe, tots els refinaments de senyoria li foren espines. Per aconhortar-se'n, mirava la seva filla, qui no li treia els ulls de sobre, i dolçament somreia.

(Continuarà)

Crònica local

S'estrellen els bons propòsits de regularització de premsa contra les circumstàncies. Quan gairebé tot el material està enllestit per dur-lo a imprempta, un viatge sobtós trenca la preparació o el que és pitjor, estimats companys honorabilíssims en presó són tancats. I que ha de fer un hom llavors sinó anar a la presó a fer companyia als estimats companys?

Amb l'ajuda de Déu, si esdeveniments com el d'ésser encarcerats vuit detinguts ex-regidors, no estronquen la nostra feina de periodistes mensuals, guanyarem el retràs sofert; caldrà fer un xic més de vapor per complir amb els nostres favoreixedors. Palamosins allunyats no ens ho tingueu en retret. El nostre pensament és amb vosaltres,i heu de saber que així com de vosaltres rebem efusives felicitacions,de palamosins prepotents i generosos i caritatius, rebem ai! la llançada de la baixa.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Va activant-se el treball, si bé dins la crisi. Hi ha recerca de suros de discs; mes ni mercaderies elaborades ni primera matèria no obtenen un valor remuneratiu. En aqueix ram s'ha presentat la nova firma Prat i Coll. Per a Champagne hi ha remenadissa, si bé també dins una depressió de preus. El moviment actual dóna feina a tots els obrers aquí existents i és fàcil d'augurar que, si la normalitat del gir tornés, hi hauria llavors falla de braços. La generació actual gira els ulls vers altres indústries i comerços. Les transformacions amb la manufactura d'aglomerats farà que nostres fàbriques taperes semblin molins de farinaires. Un farinaire prepotent, En Josep Ensesa, ha comprat uns magatzems a la Carretera on desenrotilarà el negoci de blat de moro la firma J. Cruz i Cia. de la qual és aquell senyor comanditari. Derivacions de transcendència vindran de tal establiment. Els pagesos, contents, d'haver pogut sembrar en bones condicions: la terra és tempira, i amb tot, no passa una gota d'aiga a la malfacesiosa riera Aubi.

Segons informació, apar que està resolt l'assumpte del nou endagament d'eixa riera: sabem que la subhasta no quedarà deserta, com sembla que passà amb l'obra del moll.

Respecte de l'arranjament de l'escollera, hi han hagut recentment noves gestions. D'ara en avant, regiran arbitris de port.

El mantenedor del Museu de Palamós En Francesc Vidal,ha pintat decoracions amb destí al Teatre del Centre Federal i al del Centre Econòmic. En aquest últim ha posat la secció d'aficionats les següents obres: «Tristos Amors» de Giacosa i «La Boja» d'En Guimerà. En el Centre Republicà Federal donà una conferència sobre idealisme En Pou i Sabater: la seva brillant oratòria recollí generals aplaudiments. En la mateixa entitat s'arredossa l'Orfeó «Ocellada» amb les millors condicions i atencions.

Vingué la companyia de la Fremont a posar en escena el vaudeville «Vostè serà meva», i el grupet d'en Galceràn, atragué nombrosíssim públic amb l'esca d'En Nando. Cal fixar-se en que tal espectacle movimentà tot Palamós, tot i no haver-hi gairebé propaganda; no té cap valor, per tant el retret de la manca de propaganda quan s'ofereixen espectacles verament artístics i la gran sala del Teatre és buida. També han passat artistes cantadors fent passar una bona vetllada. Del Cinematògraf, hem de dir que segueix igual.

En la festa i novena celebrada a la Puríssima, predicà el Dr. Doy, ja conegut dels fidels palamosins. El chor de Filles de Maria cantà la missa d'En Mas i Serracant, concertada pel mestre Casas, aconseguint bellesa artística en certs passatges del conjunt.

La Capella de l' Orfeó «Ocellada» és contractada per a cantar quatre dies a Sant Feliu de Guixols.

El vapor anglés «Bankdale», després de carregar aglomerats en nostre port, anà a Barcelona perdent-se totalment, a conseqüència d'un foc enorme. Un de sos mariners finà sos dies en nostre Hospital.

Un bell espectacle un jorn amb l'arribada de dos hidroavions W-5 W-6, procedents de Pisa (Itàlia). De Pisa a Palamós en menys de quatre hores.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Moviment del port

Vaixells entrats durant el Mes d'Octubre de 1923

1, Vap., Orient, (italià); 2, vap., Suomen Neito (finlandés); 3, vap., Cabo San Martín; 4, vap., Ampurdanés; 5, veler, Joven Paquito; 6, vap., Primero; 7, vap., Ampurdanés; 8, vap., Mont Everest, (francés); 9, veler, 2.ª Rosa; 10, vap., Cabo San Martín; 11, vap., Cabo Carboneiro; 12, vap., Ampurdanés; 13, vap., Ampurdanés; 14, vap., Cano, (inglés); 15, veler Joven Paquito; 16, veler Cabo Espartel; k7, vap,, Cabo Quejo; 18, vap., Ampurdanés; 19, vap., Noun, (francés); 20, veler, 2.ª Carmencita; 21, veler, Ramona; 22, veler, Joven Paquito; 23, vap., Ampurdanés; 24, veler Miguel; 25, vap., Collobriéres (francés); 26, vap., Pinzón, (inglés); 31, vap., Cabo San Sebastián; 32, vap., Ampurdanés; 33, Ampurdanés; 34, veler, Félix Marti; 35, vap., Cabo Toriñana.—Total, 35.

Registre Civil

Mes d'Octubre

Naixements.—Francesc Salmerón i Gómez.—Francesc Ureña i Galvez.—Rosa Alsina i Vendrell.— Maria Contreras i Torralba.— Elissa Ramos i Sànchez.— Hipòlit Buisson i Cruañas.—Rosa Prohias i Sorolla.—Lluis Bernal i Hernande.—Alfred Alvarez i Boada.—Rafel Cistané i Garrell.—Teresa Reberté i Català.—Coll i Mir.—Total, 12.

Matrimonis.—Narcís Tauler Mateu amb Aurora Bota Massanas.—Total, 1.

Defuncions.—Josep Patrici i Bautista, 54 anys d'edat.— Antoni Prohies i Esteve, 84 anys.—Total, 2.

TALLERS GRÀFICS LLORÉNS CASTELLÓ — PALAMÓS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Des de 1.er de Febrer

queda obert un

CURS DE FRANCÈS

PER

En TEODOR BUISSON

Hores i preus convencionals

CASANOVAS

SASTRE

PALAMOS

Ex-tallador d'importants cases de Barcelona

TRAJOS ULTIMA CREACIÓ

Gabardines, Impermeables

Especialitat en trajos d'etiqueta i uniformes civils i militars

---

Banca BUSQUETS

Ciutadans, 5
Ferreries velles, 6 Girona

Banc FIGUERES

de BUSQUETS VERGÉS

Monturiol 25
Plaça Pi i Margall, 1 Figueras

VALORS :: CUPONS :: CANVI :: BANCA .: BORSA

Ens encarreguem del estampillat dels Bonos Catalana gas i Electricitat 6 %

LLIURE DE COMISSIÓ

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

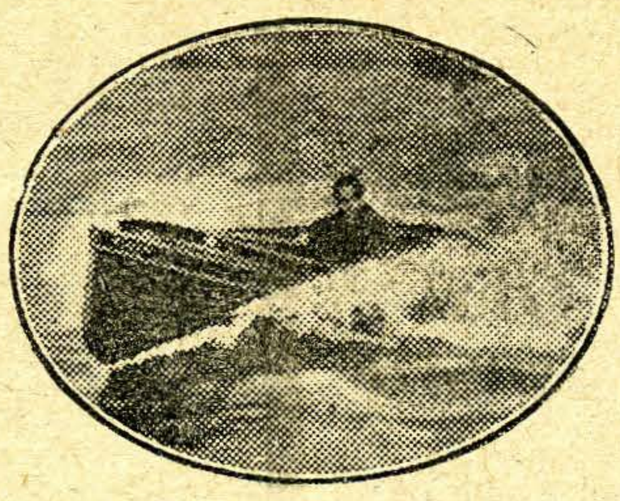

Grans tallers de Fotogravat

OLIVER I HENRICH

Plaça de Letamendi, 27 = Telefon, G. 1104

BARCELONA

FUNDICIÓ Tallers mecànics i elèctrics

Tomás, Solés i C.ia en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telèfon Urbà n.° 242 Telèfon Interurbà per a conf. n.° 6

Hotel i cafè TRIAS

Situació immillorable, davant de la mar, de la estació, del passeig i al costat de l'administració d'automòbils.

Habitacions confortables Esplèndit saló menjador

MAGNIFICA SALA DE BANYS D'AIGA DE MAR I DE DOLÇA

GARAGE TELEFON, 35

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGI VIÑALS)

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2 - Barcelona -

TELÉFON, 1692

Cases a Port-Bou, Cerbere, Irún i Hendaya:

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecánica Dental de

Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures artificials.
Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de Wilson, 5. Palamós

DINERS

PER A DEIXAR O PENDRER QUANTITATS A PRESTEC DIRIGIR-SE

al NOTARI d'aquesta vila

HI HAN DUGUES QUANTITATS PER A COL·LOCAR

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :

Carrer Major

Adroher Germans

Telèfon, 212. Apartat, 18.
Telèfon interurbá, 3.

GIRONA

maquinària eléctrica.
material eléctric

DOMINGO BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONET

Anis refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'indústria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferretería, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bàscules :

BAUCHS, de Reims. **PIBERNAT, de Barcelona**

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

CASA FUNDADA EN 1852

Sastreria de Joan Prat

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Ronda de Sant Pere, 7, entressol

: : BARCELONA : :

Moderna Escola de Piano

PROFESSOR: R. CASAS

Plan d'estudis de l' acadèmia Granados de Barcelona. Nova tècnica del Pedal segons el malaguanyat mestre.

CONFERENCIES DE TEORIA HISTORIA DE LA MÚSICA

Lliçons particulars i a domicili.

Maquinària i Articles

PER A LES ARTS DEL LLIBRE

Tipos d'imprempta.—Filets de coure.—Papers JOHANNOT Maderamen per a imprempta.— Imposicions de ferro i de metall d'impremta.—Numeradors de ma i de platina. — Máquines de cosir amb corxets i fil-ferro rodó i plà sistema GEBLER per a impremtes, Enquadernacions i Fàbriques de Caixes de cartró. — Les millors Màquines de cosir amb fil textil sistema EGGER.—Instal·lacions completes d'impremtes.—Màquines noves i RECONSTRUIDES per a IMPREMTA, LITOGRAFIA I ENQUADERNACIO.

Rbl a. de Catalunya 91 BARCELONA **Casa C. Gorchs i Esteve** Telèfon 3275 A Tlgs. 'Artelibro'

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats